

ЕКСПРЕС-НОТАТКА
щодо пропозиції КМУ із внесення змін і доповнень до
Податкового кодексу України стосовно ПДВ

1. Зміна концепції ПДВ

Пропозиції містять кардинальну зміну системи ПДВ, а саме – його розшарування на власне ПДВ із зменшенням ставки з 20% та 0% (з 1.01.2014 – 17% і 0%) до 9% і 0% і паралельним введенням податку на оборот у розмірі 2% і 1%.

Тобто в загальному випадку податковий кредит нараховується у розмірі 9% від суми закуплених факторів виробництва, а ПДВ сплачується у розмірі 11% від ціни продажу продукції.

2. Розрахунок переваг/втрат

При вартості факторів виробництва A і виручці від продажу продукції X раніше підприємство сплачувало ПДВ у сумі $0.2(X - A) = 0.2X - 0.2A$.

При зміні системи оподаткування сплаті підлягатиме сума $0,09(X - A) + 0,02X = 0.11X - 0.09A$

Сума оподаткування при новій системі буде меншою, якщо:

$$0.11X - 0.09A < 0.2X - 0.2A \quad \text{або} \quad 0.11A < 0.09X \quad \text{або} \quad X/A > 1.22$$

Тобто, якщо додана вартість є порівняно великою – додається більше ніж 122% вартості - то сума оподаткування ПДВ зменшується. Якщо додана вартість невисока (до 122%) – загальна сума оподаткування збільшується.

Якщо розмір ПДВ 17%, то межа переваг/втрат нової системи складає 133% доданої вартості.

В загальному випадку системи оподаткування стимулює збільшення доданої вартості.

3. Вплив на сільгоспвиробника

За новою системою сплати ПДВ сільгоспвиробник отримує податковий кредит у розмірі 9% від суми закуплених факторів виробництва, з яких на спецрахунках лишає 90% від суми нарахованого ПДВ, а 10% сплачує до бюджету. Окрім того, до бюджету сплачується 2% від вартості проданої продукції.

Тобто, раніше сільгоспвиробники нараховували і лишали у себе суму $0.2X - 0.2A$.

Тепер сума нарахування ПДВ складатиме $0.09X - 0.09A$, з якої сільгоспвиробнику лишатиметься 90% або $0.08X - 0.08A$, а до бюджету перераховуватиметься 10%, тобто сума $0,009X - 0,009A$.

У порівнянні з теперішнім станом сума акумульованих на спецрахунку коштів зменшиться, що, зокрема, відіб'ється на уповільненні технічного розвитку господарств.

Окрім того, до бюджету сільгоспвиробник матиме додатково сплатити суму розміром $0,02X$.

Загальна сума сплати ПДВ до бюджету складе $0,029X - 0,009A$. Тобто в основному оподатковуватиметься вироблена сільгоспвиробником продукція у розмірі більше як 2% від доходу від її продажу.

Тобто стан сільгоспвиробника у порівнянні з нинішнім однозначно погіршиться.

4. Зростання/зменшення ціни для низки виробництва

Низка сільгоспвиробництва – від сировини до продукції – складається з ланок:

- 1) вирощування продукції, при якому вартість факторів виробництва становить A , а в процесі виробництва (включаючи вартість зберігання та транспортування продукції) додається вартість X_1 ,
- 2) первинна переробка продукції, при якій додана вартість складає X_2
- 3) виробництво кінцевої продукції з доданою вартістю X_3
- 4) торгова ланка, яка включає всі ступені оптової та роздрібною торгівлі з доданою вартістю X_4

Ціни продукції при старій та новій системі оподаткування складають (за умови однакового значення доданої вартості):

	Стара система	Нова система
1) Вирощування продукції		
До оподаткування	$A + X_1$	$A + X_1$
Після оподаткування	$A + X_1 + 0,2X_1 = A + 1,2X_1$	$A + X_1 + 0,09X_1 + 0,02(A + X_1 + 0,09X_1) = 1,02(A + 1,09X_1) = 1,02A + 1,1118X_1$
2) Первинна переробка продукції		
До оподаткування	$A + 1,2X_1 + X_2$	$1,02A + 1,1118X_1 + X_2$
Після оподаткування	$A + 1,2X_1 + X_2 + 0,2X_2 = A + 1,2X_1 + 1,2X_2$	$1,02A + 1,1118X_1 + X_2 + 0,09X_2 + 0,02(1,02A + 1,1118X_1 + X_2 + 0,09X_2) = 1,02(1,02A + 1,1118X_1 + 1,09X_2) = 1,0404A + 1,1340X_1 + 1,1118X_2$
3) Виробництво кінцевої продукції		
До оподаткування	$A + 1,2X_1 + 1,2X_2 + X_3$	$1,0404A + 1,1340X_1 + 1,1118X_2 + X_3$
Після оподаткування	$A + 1,2X_1 + 1,2X_2 + X_3 + 0,2X_3 = A + 1,2X_1 + 1,2X_2 + 1,2X_3$	$1,0404A + 1,1340X_1 + 1,1118X_2 + X_3 + 0,09X_3 + 0,02(1,0404A + 1,1340X_1 + 1,1118X_2 + 1,09X_3) = 1,02(1,0404A + 1,1340X_1 + 1,1118X_2 + 1,09X_3) = 1,0612A + 1,1567X_1 + 1,1340X_2 + 1,1118X_3$
4) Торгова ланка		
До оподаткування	$A + 1,2X_1 + 1,2X_2 + 1,2X_3 + X_4$	$1,0612A + 1,1567X_1 + 1,1340X_2 + 1,1118X_3 + X_4$
Після оподаткування	$A + 1,2X_1 + 1,2X_2 + 1,2X_3 + X_4 + 0,2X_4 = A + 1,2X_1 + 1,2X_2 + 1,2X_3 + 1,2X_4$	$1,0612A + 1,1567X_1 + 1,1340X_2 + 1,1118X_3 + X_4 + 0,09X_4 + 0,02(1,0612A + 1,1567X_1 + 1,1340X_2 + 1,1118X_3 + 1,09X_4) = 1,02(1,0612A + 1,1567X_1 + 1,1340X_2 + 1,1118X_3 + 1,09X_4) = 1,0824A + 1,1798X_1 + 1,1567X_2 + 1,1340X_3 + 1,1118X_4$

Ціна при новій системі оподаткування кінцева ціна буде нижчою за умови:

$$1,0824A + 1,1798X_1 + 1,1567X_2 + 1,1340X_3 + 1,1118X_4 < A + 1,2X_1 + 1,2X_2 + 1,2X_3 + 1,2X_4 \text{ або } 1,0703X_4 + 0,801X_3 + 0,5255X_2 + 0,2451X_1 > A.$$

Інакше кажучи, при новій системі оподаткування кінцева ціна буде нижчою за стару, якщо **сума доданої вартості на етапі вирощення продукції перевищує 107% ціни початкових факторів виробництва, при первинній переробці продукції – 80%, при виробництві кінцевої продукції – 52,55%, в системі торгівлі – 24,5%** (ці цифри потенційно можуть коригуватися за умови відповідної їх компенсації "суміжниками").

5. Висновки і рекомендації

Якщо відносно інших секторів економіки ще можна дискутувати відносно зменшення податкового навантаження на тлі його залежності від розміру доданої вартості, то відносно сільського господарства можна однозначно стверджувати, що фінансове становище підприємств погіршиться. Отже, Аграрний союз України **не може підтримати запропоновані зміни**.

З іншого боку, Аграрний союз України свого часу виступив з ініціативою введення мораторію на зміни податкового законодавства для сільгосп підприємств, підтримав відповідні законодавчі пропозиції, які знаходяться на розгляді у Верховній Раді України і тому з боку АСУ було б нелогічно підтримувати будь-які зміни податкового законодавства, а тим паче такі, які погіршуються становище сільгоспвиробника.

Окрім того, як в даному випадку можна повторити те, що свого часу зазначалося в аналітичній нотатці щодо змін податкового законодавства в частині податку на прибуток:

Нове законодавство стосовно ПДВ передбачає "переформатування" бухгалтерської свідомості під "роздвоєння" ПДВ, що вимагає додаткових затрат практичного кожного підприємства у будь-якій галузі економіки. Розмір відповідних збитків лишається невизначеним.

Загалом же змінювати систему оподаткування на рівні самої концепції податків в час, коли від прийняття нового Податкового кодексу не пройшло й 3-х років, свідчить про відсутність відповідальності з боку державної влади за свої дії. Тим паче, що попередній Податковий кодекс був представлений суспільству як виключно прогресивне явище.